

Geachte aanwezigen, Veteranen,

Het is goed om vandaag in uw midden aanwezig te zijn en een kort woord tot u te mogen richten.

Als Inspecteur der Veteranen is het mijn taak om te luisteren naar wat er onder de veteranen leeft en te informeren hoe het met de veteranen gaat, zodat ik de minister kan adviseren over het veteranenbeleid en over de uitvoering van dat beleid.

Daarnaast kunnen veteranen bij mij terecht als zij een knelpunt hebben met Defensie wat zij niet op een andere manier kunnen oplossen.

Maar vooral ook is het de taak van de Inspecteur der Veteranen om namens de minister – en dus namens de regering – aanwezig te zijn bij bijeenkomsten als deze om met die aanwezigheid te tonen dat Defensie en de overheid de veteranen waarderen en hen een warm hart toedragen.

U als veteranen hebt dat verdiend. U hebt immers als militair diezelfde overheid, de Nederlandse samenleving, gediend in buitengewone omstandigheden.

Velen dienden in de jaren 1950, begin jaren '60 als militair in Nederland, dienstplichtig of beroeps, of in Duitsland, in een krijgsmacht die was gericht op de verdediging van West-Europa.

U echter, werd uitgezonden naar - bijna letterlijk - de andere kant van de wereld.

Natuurlijk, voor velen van u was het een avontuur, of in ieder geval een periode waarop u toch ook met genoeg terugkijkt. Maar u was wel voor langere tijd ver van huis.

U kwam terecht in een wereld die vreemd was, met vreemde geuren en geluiden.

Met een ander klimaat en in omstandigheden die veel primitiever waren dan die van uw collega's in West-Europa. En in een tijd waarin contact met het thuisfront eigenlijk alleen mogelijk was door middel van brieven die lang onderweg waren.

Dat alleen al is een offer dat u hebt gebracht en waarvoor u respect en waardering hebt verdiend van de Nederlandse samenleving.

Velen van u hebben daarnaast ook nog zware patrouilles moeten lopen door de binnenlanden, op jacht naar infiltranten. Het wordt in de geschiedschrijving vaak En met die dreiging en onder die buitengewoon moeilijke omstandigheden deed u uw plicht en maakte u er het beste van. Dat verdient respect.

U deed dat allemaal om het laatste stukje van voormalig Nederlands-Indië voor het Koninkrijk te behouden. Om het land en het Papoea-volk de kans te geven zich te ontwikkelen naar zelfstandigheid.

Om ook aan de Papoea's Vrede, Vrijheid en Veiligheid te geven.

De ontwikkelingen in de internationale politiek leidden echter een andere kant op. Onze toenmalige regering zag zich genoodzaakt om andere keuzes te maken. Om Nieuw-Guinea op te geven, in het belang van Nederland.

Het verlies van Nieuw-Guinea wordt door de buitenstaander al gauw uitgelegd als een falen van de militaire inzet daar. Maar niets is minder waar! U heeft uw plicht gedaan. De plicht die de Nederlandse Regering u oplegde. U treft geen blaam.

Integendeel: U heeft respect verdiend voor de wijze waarop u onder buitengewoon moeilijke omstandigheden uw militaire plicht hebt gedaan.

Nu ik hier voor u sta, wil ik een pijnlijk onderwerp niet uit de weg gaan.

Velen van u hebben het opgeven van Nederlands Nieuw-Guinea ervaren als het in de steek laten van de Papoea-bevolking. Voor die gevoelens heb ik alle begrip. Door uw werk met en voor de Papoea's hebt u een band opgebouwd met die bevolking. U hebt gezien en ervaren hoe zij op de weg werden gezet naar vrijheid en zelfstandigheid. U hebt daar aan meegewerkt.

En vervolgens moest u hen de rug toe te keren. Om hen zonder die vrijheid en zelfstandigheid over te dragen aan Indonesië. Omdat de politieke realiteit dat eiste.

Uw gevoelens van verbondenheid met de Papoea's en uw gevoel dat zij in de steek zijn gelaten, zie ik terugkomen in de discussie rond de Morgenster in het defilé op Veteranendag. Ik begrijp dat die discussie binnen uw vereniging nog verder zal worden gevoerd. Voor die discussie wil ik u graag een paar gedachten meegeven.

U wordt gezien als de laatste groep van oude veteranen. Na uw inzet kwam bijna 20 jaar later Libanon en daar beginnen we te praten over jonge veteranen.

Er is sindsdien veel tot stand gebracht voor militairen die op uitzending gaan en voor veteranen.

Als we kijken naar de voorzieningen die er nu zijn, dan is het duidelijk dat die veel beter zijn dan wat u destijds had. Kijk naar de voorbereiding, de zorg tijdens uitzending, de nazorg, de erkenning en waardering voor de inzet. Veel dingen die we nu gewoon vinden, hebt u moeten ontberen.

Maar die zaken zijn wel tot stand gekomen door de lessen die we van u hebben geleerd.

Doordat u als oudere veteranen op een gegeven moment naar voren bent getreden en hebt laten zien waar de samenleving tekort schoot ten opzichte van de veteranen.

De huidige generaties militairen en de jonge veteranen staan wat dat betreft op uw schouders.

Één van de verworvenheden waarvoor u hebt gestreden is de erkenning en waardering voor veteranen.

De ultieme uiting van die erkenning en waardering is het defilé op Veteranendag dat wordt afgenomen door Zijne Majesteit de Koning. De Koning die de groet brengt aan zijn Veteranen. Dat moeten wij koesteren.

Daarbij moeten wij ons ook bedenken dat de Koning daar staat voor zijn veteranen en alleen voor die veteranen. Hij en het aanwezige publiek komen niet naar Den Haag om de missies te eren waaraan de veteranen hebben bijgedragen, niet voor de landen waar zij hebben gediend.

Zij komen niet voor de idealen die toen zo belangrijk waren maar nu misschien omstreden zijn.

Zij komen om aan de veteranen, aan u, respect en waardering te tonen. Omdat u iets bijzonders hebt gedaan door te dienen onder buitengewone omstandigheden.

En omdat de Koning en al die andere mensen komen om u, de veteraan, respect en waardering te betuigen, is het belangrijk dat u zich van uw beste kant laat zien.

Dat u zich laat zien als trotse veteranen, waarvoor men ook niet anders kan dan respect tonen.

Trots, fier, gedisciplineerd en zonder zaken waaraan anderen aanstoot kunnen nemen.

Dus loopt men in het defilé niet in korte broek of, sjokt niemand voorbij met de handen in de zakken

of met een sigaret in zijn mond. En draagt men geen symbolen mee die discussie kunnen opleveren of anderszins omstreden zijn.

Daarom is er besloten dat het UNIFIL-detachement niet de Libanese vlag meevoert, al hebben zij zich nog zo hard ingezet voor de bevolking van Zuid-Libanon. Daarom lopen de Jonge Veteranen niet met de vlag van Bosnië, van Irak of van Afghanistan. En daarom loopt u niet met de Morgenster.

Dit alles geldt alleen voor het defilé. Daarbuiten kunt u de Morgenster met trots voeren. Op het Malieveld, langs de route, op al uw bijeenkomsten. Als symbool voor alles waarvoor u zich hebt ingezet. Voor uw inzet en opoffering in Nederlands-Nieuw Guinea. Waarvoor u veel, heel veel respect en waardering hebt verdiend.

Dames en heren, ik hoor straks graag veel verhalen van u over uw tijd in Nieuw-Guinea. Over hoe het daar echt was, over uw terugkeer en over hoe het u nu vergaat.

En ook als ik u straks niet persoonlijk spreek: Ik wens u een fijne reünie waar u de rest van het jaar weer met veel plezier op terugkijkt.

En als u weer veel herinnering hebt opgehaald met oude kameraden, realiseert u zich dan dat u trots kunt zijn op wat u gedaan hebt voor Nederland. Wees trots dat u veteraan bent. En laat dat in uw omgeving zien, zodat u ook daar het respect en waardering ten deel valt waar u recht op hebt.

Dank u wel.